

Banca Națională a Moldovei

Nr. 28-01106/6/4780

30.09.2024

Dnei Tatiana MALAI
Șef adjunct al Direcției generale juridice
Parlamentul Republicii Moldova
secretariat@parlament.md
iurie.cojocaru@parlament.md

Stimată doamnă MALAI,

Banca Națională a Moldovei (în continuare - BNM) a examinat solicitarea Dvs. nr. 356 din 29 august 2024 cu referire la evaluarea ex-post juridică a *Legii nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor* (în continuare- Legea nr. 75/2020), ce va fi realizată de către Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului și, cu privire la organizarea executării dispozițiilor art. 1 alin. (3), art. 6 alin. (5), art. 7 alin. (2), art. 64 alin. (3) din legea prenotată, în limita competenței funcționale, Vă comunică următoarele.

În contextul punerii în aplicare a Legii nr. 75/2020, potrivit prevederilor art. 4 alin. (4) din legea menționată, BNM efectuează verificarea conformității entităților raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a), b), e), g) și i) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (în continuare – Legea nr. 308/2017), constată încălcările și emite deciziile corespunzătoare în conformitate cu Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (în continuare – Legea nr. 548/1995), Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor (Legea nr. 202/2017), Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară și Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică. Intrarea în vigoare, executarea și contestarea deciziilor BNM privind aplicarea sancțiunilor se realizează în conformitate cu legile la care se face referire mai sus. Termenul

de tragere la răspundere, modul de individualizare, tipul și cuantumul sancțiunilor se stabilesc în conformitate cu prevederile Legii nr. 75/2020, fără a aduce atingere art. 34 alin. (3). Dispozițiile art. 4 alin. (2), art. 6 alin. (1), (2) și (4), art. 7 alin. (4), (5) și (6), art. 10 alin. (2) din Legea nr. 75/2020 nu se aplică controalelor efectuate de către BNM.

Totodată, BNM este unicul organ de supraveghere abilitat să aplice entităților raportoare prevăzute la art. 4 alin.(1) lit. a), b), e), g) și i) din Legea nr. 308/2017 și altor subiecți supuși sancțiunii din cadrul acestor entități raportoare sancțiunile prevăzute la art. 34 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 75/2020, și anume: c) suspendare a activității, suspendare sau retragere a autorizației, licenței de activitate, în cazul în care activitatea entității raportoare constituie obiectul autorizării sau licențierii. Suspendarea activității, autorizației sau a licenței de activitate se aplică pe un termen de la 3 luni la un an; d) interdicție temporară de a exercita funcții de conducere în entitățile raportoare de către orice persoană cu funcție de conducere de rang superior, persoană cu funcție de răspundere sau de către orice altă persoană fizică, declarate responsabile de încălcare, pe un termen de la 3 luni la un an.

În acest context, menționăm că BNM efectuează controale privind respectarea de către entitățile raportoare din aria de supraveghere a prevederilor Legii nr. 308/2017 și a Regulamentelor BNM cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor, unităților de schimb valutar, prestatorilor de servicii de plată nebankari (aprobat prin Hotărârile Comitetului executiv al BNM nr. 200/2018, nr. 201/2018, nr. 202/2018). Controalele sunt efectuate în conformitate cu Legea nr. 548/1995, Legea nr. 202/2017, Legea nr. 75/2020, cât și, după caz, cu cerințele Regulamentului BNM privind controalele pe teren (inspecțiile) la bănci (aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 282/2018).

În cadrul controalelor, se analizează politicile și programele proprii elaborate de entitățile raportoare în domeniul AML/CFT și se evaluează conformitatea acestora cu cadrul legal aferent, precum și acțiunile întreprinse de către entitate pentru evaluarea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în domeniul propriu de activitate, implementarea reală a programului propriu pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și

finanțării terorismului, etc. Comiterea de către entitățile raportoare sau de către alți subiecți supuși sancțiunii din cadrul acestor entități prevăzuți la art. 35 din Legea nr. 75/2020 a oricăror încălcări ale prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului poate fi sancționată de către BNM cu oricare dintre sancțiunile prevăzute la art. 34 alin. (1) din Legea nr. 75/2020, ținând cont de prevederile alin. (2) ale aceluiași articol.

Informații privind activitățile de supraveghere în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului sunt reflectate în rapoartele anuale ale BNM, care sunt publicate pe pagina oficială www.bnm.md, la rubrica *Transparență*.

În vederea asigurării unei cooperări eficiente și a schimbului operativ de informații, BNM menține un dialog permanent cu Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, inclusiv privind constatările din cadrul controalelor, deficiențele identificate, sancțiunile sau măsurile de remediere dispuse în conformitate cu prevederile Legii nr.75/2020. Astfel, relevăm că nu au fost întâmpinate careva deficiențe de ordin juridic în procesul de executare și implementare a Legii nr. 75/2020.

La fel, menționăm că actualmente este în proces de avizare proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (inclusiv a Legii nr. 308/2017 și Legii nr. 75/2020), număr unic 764/MJ/2024, autor – Ministerul Justiției. Proiectul a fost elaborat în vederea asigurării alinierii legislației naționale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului la legislația Uniunii Europene, reprezentând o etapă esențială în realizarea angajamentelor Republicii Moldova în procesul de aderare la Uniunea Europeană.

Cu respect,

Vladimir MUNTEANU
Prim-viceguvernator

Ex. Ana -Maria Moșneaga
Tel. (+373) 22 82 21 33

REPUBLICA MOLDOVA
COMISIA NAȚIONALĂ a PIETEI FINANCIARE

Nr. 08-1/3081 din 23.09.2024

La nr. DGJ-05-356 din 29.08.2024

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova
Direcția generală juridică

secretariat@parlament.md, iurie.cojocaru@parlament.md

Prin prezenta, Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF), la solicitarea de prezentare a informațiilor detaliate și relevante în contextul evaluării ex-post juridice a *Legii nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor* (Legea nr. 75/2020), comunică următoarele.

În consonanță cu prevederile art. 15 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, CNPF reprezintă organul cu funcții de supraveghere pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. c), d), f) și p) din aceeași lege.

Corespunzător, actele normative secundare elaborate de către CNPF în domeniul vizat constituie:

- Regulamentul privind măsurile de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pe piața financiară nebanară (Hotărârea CNPF nr. 38/1/2018, abrogat prin Hotărârea CNPF nr. 63/1/2023),
- Normele privind punerea în aplicare a măsurilor restrictive internaționale pe piața financiară nebanară (Hotărârea CNPF nr.34/2/2018) și,
- Metodologia privind evaluarea riscurilor în domeniul vizat, care stabilește caracteristicile unei abordări bazate pe risc a acțiunilor de supraveghere (Înscrierea Protocolară a CNPF nr. 63/16/2020).

Suplimentar, menționăm că prin Legea nr. 216/2022 pentru modificarea Legii nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, s-a asigurat redresarea deficiențelor identificate în cadrul procesului de evaluare a Republicii Moldova de către Comitetul MONEYVAL în cadrul celei de a V-a runde, prin completarea Legii nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare (Legea nr. 192/1998), cu prevederi care au drept scop asigurarea unui schimb eficient și constructiv de informații cu autoritățile competente, nemijlocit în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (Recomandarea 27 Atribuțiile supraveghetorilor și Recomandarea 40 Alte forme de cooperare ale FATF (Grupul de Acțiune Financiară Internațională)), precum și derogări exprese de la dispozițiile de confidențialitate în cadrul schimbului de informații cu autoritățile competente pe plan intern și internațional (conformarea cu Recomandarea 9 FATF).

Totodată, prin Hotărârea CNPF nr. 63/1 din 19.12.2023, a fost aprobat un nou Regulament privind măsurile de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Elaborarea acestuia a fost condiționată de Legea nr. 66/2023 pentru modificarea unor acte normative, precum și de necesitatea implementării recomandărilor MONEYVAL, consemnate în ultimul Raport de evaluare a Republicii Moldova și asigurării conformității cadrului normativ cu recomandările FATF. Un element de noutate îl reprezintă un set de factori și criterii de risc pentru piața de capital, care se vor utiliza în vederea identificării de către angajații entității raportoare a tranzacțiilor care prezintă un risc sporit, pe baza unor indicatori specifici.

În vederea executării prevederilor art. 6 alin. (5) lit. a) din Legea nr. 75/2020, CNPF a expediat în adresa Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB) informațiile privind planurile de control anuale (care sunt parte integrantă a Planurilor anuale de activitate ale CNPF), pentru perioada de referință. Obligația publicității planului de control derivă din Regulamentul cu privire la procedura administrativă de control, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 60/10/2023 și Regulamentul de ordine interioară a Comisiei Naționale a Pieței Financiare, aprobat prin Înscrisa Protocolară nr. 20/15/2019, ceea ce determină posibilitatea accesului informației în cauză oricând, atât de către SPCSB, precum și de către orice altă parte interesată.

În partea ce ține de furnizarea informațiilor privind rezultatele controlului în cazul constatării încălcării de către entitățile raportoare a prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, în termen de 14 zile de la data întocmirii actului de control (art. 6 alin. (5) lit. c) din Legea nr. 75/2020), comunicăm următoarele.

Conform prevederilor art. 8 lit. b) din Legea nr. 192/1998, în scopul realizării obiectivelor sale, CNPF exercită, în limitele stabilite de legislație, prerogativele legale privind reglementarea, supravegherea și controlul pieței financiare prin adoptarea de decizii și dispunerea de măsuri executorii pentru participanții la piața financiară nebanară. Se reține că în condițiile art. 8 lit. b) și f¹) din Legea nr. 192/1998, competențele de supraveghere și control sunt atribuite Consiliului de administrație, care, deși delegă echipei de control, realizarea operațiunilor administrative conexe procedurii administrative de control, urmează în cele din urmă să adopte hotărârea cu privire la rezultatele controlului ținând cont de constatările echipei de control și expunerile entității supuse controlului. Or, actul de control nu relevă decizia finală aferentă procedurii administrative de control, ci reprezintă o sinteză a concluziilor echipei de control, în condițiile art. 59 Cod administrativ¹. Astfel, constatăm că CNPF poate furniza SPCSB informații privind rezultatele controlului doar după adoptarea deciziei cu privire la rezultatele controlului. În concluzie, se constată imposibilitatea CNPF de a furniza informațiile prevăzute de lege, în termen de 14 zile de la data întocmirii actului de control, având în vedere că decizia privind rezultatele controlului, potrivit cadrului normativ conex, se adoptă prin decizia Consiliului de administrație. Corespunzător, în vederea racordării art. 6 alin. (5) lit. c) din Legea nr. 75/2020 și la procedura administrativă de control desfășurată în cadrul autorităților a căror decizii de adoptă prin votul organului colegial, propunem substituirea cuvintelor „în termen de

¹ Articolul 59. Delegarea competenței

Organele colegiale pot încredința, în anumite cazuri, unei persoane sau comisii din cadrul autorității publice să conducă o procedură administrativă în cazuri determinate. În acest caz, persoana sau comisia prezintă organului colegial un raport scris cu propuneri. Decizia este luată de organul colegial.

14 zile de la data întocmirii actului de control” cu cuvintele „în termen de 14 zile de la data adoptării deciziei cu privire la rezultatele controlului”.

Cu referire la obstacolele de ordin juridic identificate în procesul de punere în aplicare a Legii nr. 75/2020 și identificarea unor recomandări de ajustare a cadrului normative, se intervine, inclusiv, cu următoarele propuneri și remarci.

1. Aferent art. 27 din Legea nr. 75/2020, se consideră oportună ajustarea părții finale a normei legale, având în vedere că se prezumă a fi încălcare repetată acea încălcare care a fost comisă în termen de un an de la aplicarea unei sancțiuni pentru încălcarea aceluiași prevederi ale legislației respective. Redacția actuală însă nu este suficient de certă întrucât operează cu textul *„sancțiuni pentru încălcarea prevederilor legislației respective”*.

2. Cu referire la art. 31 din Legea nr. 75/2020, se atrage atenția asupra caracterului neunivoc al interpretărilor respectivei norme. Or, norma poate fi interpretată în sensul relevanței doar în cazurile în care pentru fiecare din încălcările constatate se consideră oportună aplicarea sancțiunii sub formă de amendă și pe cale de consecință aplicarea cumulului de amenzi. Pe de altă parte, norma poate fi interpretată în sensul excluderii altor tipuri de sancțiuni decât amenda, în cazurile în care se constată 2 sau mai multe încălcări.

3. Cu referire la art. 37 din Legea nr. 75/2020 se consideră necesară clarificarea dacă prescripția în calitate de sancțiune poate fi aplicată doar în cazurile în care încălcarea este la etapa în care poate fi remediată și respectiv pot fi încetate acțiunile neconforme. Respectiv se relevă incertitudinea referitor la caracterul cumulativ sau alternativ al aplicării lit. a) și lit. b) din art. 37 alin. (1) din Legea nr. 75/2020.

4. Cu referire la art. 41 din Legea menționată, se remarcă o disonanță dintre titlu și sancțiunile prevăzute la alin. (1) și alin. (2), or, din titlu rezidă încălcările: *„neaplicarea măsurilor de precauție”* și *„neaplicarea măsurilor în relațiile bancare transfrontaliere”* deși alin. (1) stabilește sancțiunea pentru neaplicarea măsurilor de identificare a beneficiarului efectiv iar alin. (2) stabilește sancțiunea pentru neaplicarea măsurilor de precauție sporită privind identificarea și verificarea identității inclusiv în relațiile bancare transfrontaliere.

6. Se relevă totodată, lipsa clarității referitor la modul de stabilire a persoanei în raport cu care se aplică sancțiunea, întrucât sancțiunile prevăzute de Legea nr. 75/2020 indică sancțiuni atât pentru entitate, cât și pentru persoana cu funcții de conducere sau persoana responsabilă, ceea ce în mod practic este destul de dificil de identificat. Mai mult, normele nu vin cu o claritate în partea ce ține de faptul dacă sancțiunile se vor aplica după principiul cumulativ sau alternativ.

Cu respect,

Dumitru BUDIANSCHI,
PREȘEDINTE

**SERVICIUL
PREVENIREA ȘI COMBATERICA
SPĂLĂRII BANILOR**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26, Tel. 022-210-210, www.spcsb.gov.md, office@spcsb.gov.md

Nr. 02/1-21-1527 din 08 octombrie 2024

Doamnei Tatiana MALAI
Șef adjunct al Direcției Generale Juridice
Parlamentul Republicii Moldova
iurie.cojocar@parlament.md

Stimată doamnă MALAI,

Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (în continuare- Serviciul) a examinat solicitarea nr. DJJ-05/356, cu referință la evaluarea ex-post juridică a *Legii nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare* (în continuare-Legea nr. 308/2017) și vă comunică următoarele.

În vederea executării aplicării actului normativ (Legea nr. 75/2020), Serviciul a elaborat și aprobat *Regulamentul* privind efectuarea procedurilor de control la entitățile raportoare, individualizarea și aplicarea sancțiunilor pentru faptele ce constituie încălcări ale prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Regulamentul a fost elaborat în baza prevederilor Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și Legii nr. 75/2020, cu susținerea Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltarea Internațională (USAID), care a descris cele mai bune practici internaționale.

Prezentul Regulament descrie temeiurile inițierii procedurii de control, procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, comise de către entitățile raportoare, persoanele cu funcții de conducere de rang superior, persoanele cu funcții de răspundere și angajații entităților raportoare, procedura de efectuare a controlului, adoptarea raportului privind rezultatele controlului, procedura de examinare a obiecțiilor asupra raportului de control, modul de individualizare, aplicare și executare a sancțiunilor, precum și de adoptare a deciziilor de către Serviciul.

Totodată, Serviciul în cadrul aplicării Legii nr. 75/2020 și a ședințelor de lucru avute cu organele de supraveghere a entităților raportoare conform competenței (BNM și CNPF), a identificat existența anumitor obstacole și/sau norme interpretative de aplicare a legislației.

Astfel în scopul îmbunătățirii cadrului legal existent (Legii nr. 75/2020 și Legii nr. 308/2017), Serviciul în cadrul procesului de avizare a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative cu numărul unic 764/MJ/2024, autor - Ministerul Justiției a propus includerea unor modificări în vederea alinierii legislației naționale în domeniul AML/CFT la standardele Uniunii Europene.

De asemenea, în domeniul planificării și efectuării controalelor, constatării încălcărilor, aplicării sancțiunilor pe marginea controalelor efectuate, Serviciul permanent cooperează și efectuează schimb de informații cu toate instituțiile de supraveghere a entităților raportoare, inclusiv Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare.

Cu stimă,

Daniel-Marius STAICU

Director

Ex: 21
078999264

Datele prezentate pot fi utilizate doar în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Datele prezentate nu pot fi divulgate fără acordul preabil în scris al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. Datele prezentate nu pot fi admise ca probe, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești.